

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

mr. H. Koller
voorzitter

Ministerie van Financiën
t.a.v. de Minister van Financiën **mr. drs. J.C. de Jager**
Postbus 20201
2500 EH Den Haag

Ministerie van Veiligheid en Justitie
t.a.v. de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie **mr. F. Teeven**
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum: 20 september 2011
Betreft: Toezichthouder Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van
terrorisme (**Wwft**) voor belastingadviseurs

Excellenties,

De NOB is op de hoogte gesteld van de mogelijkheid dat de Belastingdienst/Holland-Midden de taak van het Bureau Financiële Toezicht (hierna: BFT) gaat overnemen als toezichthouder voor de Wwft voor belastingadviseurs en een deel van de accountants. De NOB heeft over dit onderwerp op 14 september een brief gezonden aan mr. drs. A.J.T. de Jong van het Ministerie van Financiën.

Tijdens het reguliere overleg tussen de beroepsorganisaties van belastingadviseurs en het Ministerie van Financiën (Beconoverleg) van 16 september 2011 is ook over dit onderwerp gesproken waarbij zijdens de NOB de indruk ontstaan is dat de kans zeer groot is dat de Belastingdienst/Holland-Midden wordt aangewezen als toezichthouder voor de Wwft voor belastingadviseurs en een deel van de accountants.

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: NOB), het Register Belastingadviseurs (hierna: RB), het Nederlands Instituut van Registeraccountants en de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten (beide laatstgenoemden gezamenlijk hierna: NBA)

hebben tegen dit plan ernstige principiële bezwaren. Deze bezwaren zijn voor deze organisaties dermate zwaarwegend en de urgentie is gezien het verloop van het proces kennelijk zodanig acuut dat de organisaties menen deze bezwaren (ook) direct aan u te moeten voorleggen.

Voor de inhoud van de principiële bezwaren verwijzen wij graag naar de bijlagen bij deze brief die wij met toestemming van het RB en de NBA hebben bijgevoegd.

In aanvulling op het in de bijlagen gestelde, merken wij, naar aanleiding van het besprokene tijdens het Beconoverleg, nog het volgende op:

De Belastingdienst/Holland-Midden is sinds 1 augustus 2008 belast met het toezicht op de naleving van de Wwft door makelaars en handelaren in zaken van grote waarde. De NOB wijst er op dat dit toezicht in de praktijk neerkomt op toezicht op eventuele contante betalingen aan deze handelaren en makelaars en van een totaal andere orde is dan toezicht op belastingadviseurs en accountants. Het toezicht op belastingadviseurs en accountants is wezenlijk ingewikkelder en vereist, om effectief te zijn, personeel van een hoog niveau en het komt de NOB onwaarschijnlijk voor dat de Belastingdienst/Holland-Midden personeel van een dergelijk niveau kan aantrekken tegen de door de Belastingdienst tijdens het Beconoverleg genoemde kosten per werknemer. De NOB vreest dan ook kwaliteitsverlies, lagere effectiviteit van het toezicht, en hogere administratieve lasten van de onder toezicht gestelden wanneer het Wwft toezicht op belastingadviseurs en accountants wordt overgenomen door de Belastingdienst/Holland-Midden.

Voor wat de kosten van het toezicht door het BFT betreft wijst de NOB er op dat belastingadviseurs en accountants een poortwachtersfunctie hebben. Niet alleen ongebruikelijke transacties waar de belastingadviseur of accountant zelf bij betrokken wordt moeten gemeld worden, maar ook ongebruikelijke transacties door cliënten en ongebruikelijke transacties van cliënten met derden, waar de belastingadviseur of accountant zelf geen actieve betrokkenheid bij heeft, maar waarvan hij in het kader van de dienstverlening kennis krijgt. Het toezicht op belastingadviseurs en accountants is derhalve niet alleen veel ingewikkelder dan toezicht op makelaars en handelaren in zaken van grote waarde, maar heeft ook een hefboomeffect. Wanneer de salariskosten van het BFT worden gekoppeld aan dit effect geven zij een aanmerkelijk gunstiger beeld te zien.

De NOB verzoekt met spoed om nader overleg om te voorkomen dat haar leden voor een voldongen feit worden gesteld.

Een afschrift van deze brief zal de NOB sturen aan het bestuur van het Bureau Financieel Toezicht, en de Vaste Kamercommissie voor Financiën van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Hoogachtend,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

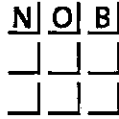

mr. H. Koller
voorzitter

N | O | B

Bijlagen:

1. brief van de NOB van 14 september jl. aan de heer De Jong van het Ministerie van Financiën;
2. brief van de NBA van 16 september jl. aan mevrouw Van der Klaauw van het Ministerie van Financiën;
3. commentaar van het RB op het consultatiedocument wijziging Wwft, waaraan het RB bezwaren tegen de Belastingdienst/Holland-Midden als toezichthouder Wwft voor belastingadviseurs heeft toegevoegd.

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Ministerie van Financien
t.a.v. de heer mr. drs. A.J.T. de Jong
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Tevens verstuurd aan: a.j.t.jong@minfin.nl

Datum: 14 september 2011

Betreft: Toezicht Wwft op belastingadviseurs

Geachte heer De Jong,

In het uit augustus 2009 daterende rapport Toezicht en Inzicht van de evaluatiecommissie Bureau Financieel Toezicht (hierna: BFT) oordeelt de evaluatiecommissie dat het huidige aantal beroepsbeoefenaren dat onder toezicht staat van het BFT te omvangrijk is, in relatie tot de beschikbare capaciteit. De commissie stelt dat hierdoor de schijn van toezicht wordt gewekt, terwijl feitelijk het toezicht op de naleving van de Wwft onvoldoende mogelijk is. De commissie beveelt aan dat het BFT zich met betrekking tot het Wwft-toezicht concentreert op de juridische beroepen en de accountants met een wettelijk geregeld tuchtrecht.

In zijn brief van 13 april 2011 (kamerstuk 29 911, nr. 47) onderschrijft de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie deze constatering en acht hij concentratie van de toezichtwerkzaamheden van het BFT gewenst. Voor belastingadviseurs, administratiekantoren, rechtskundig adviseurs en gemengde kantoren zoekt de staatssecretaris in overleg met de Minister van Financiën naar een zo efficiënt en effectief mogelijke vorm van toezicht op de naleving van de Wwft. Daarbij wordt overwogen de Belastingdienst/Holland-Midden aan te stellen als toezichthouder voor de Wwft voor accountants werkzaam voor kleine en middelgrote ondernemingen en voor alle belastingadviseurs en administratiekantoren.

Principiële bezwaren

De NOB heeft principiële bezwaren tegen het aanstellen van de Belastingdienst/Holland-Midden als toezichthouder voor de Wwft voor belastingadviseurs. Een toezichthouder dient zowel in schijn als in wezen een onafhankelijke instantie te zijn die boven partijen staat. Een toezichthouder die tegelijkertijd tegenpartij is voldoet niet aan deze criteria. De Orde is van mening dat het voor de belastingadviseurs niet te begrijpen is indien de Belastingdienst tevens als onafhankelijke toezichthouder zou kunnen optreden. De Orde meent dat het gevaar van détournement de pouvoir dreigt.

Voorts merkt de Orde op dat de toezichthouder op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een inzagerecht in de cliëntendossiers van belastingadviseurs toekomt. Toekennen van

N O B

dit recht aan de Belastingdienst/Holland-Midden maakt het verschoningsrecht dat op grond van het fair play-beginsel aan de belastingadviseur toekomt (Hoge Raad 23 september 2005, nr. 38 810, BNB 2006/21) illusoir.

Naar de mening van de NOB is de vertrouwelijkheid in organisatorische en praktische zin onvoldoende gewaarborgd indien de toezichthouder een onderdeel van de Belastingdienst vormt.

Efficiency en effectiviteit

In de afgelopen jaren hebben het BFT, de NOB, het RB (Register Belastingadviseurs) en de NBA (Nederlandse beroepsorganisatie voor accountants) veel tijd en energie geïnvesteerd in een constructieve relatie. Deze heeft onder meer geresulteerd in de specifieke leidraad naleving Wwft voor accountants, belastingadviseurs, administratiekantoren en alle overige instellingen genoemd in artikel 1 lid 1 letter a sub 11, 12 en 13 Wwft. Het BFT heeft deze specifieke leidraad in goed overleg met de beroepsorganisaties opgesteld.

De beroepsorganisaties hebben richtsnoeren voor de toepassing van de Wwft opgesteld, alsmede een e-learning module. Het BFT heeft hieraan op constructieve wijze input gegeven en wordt inmiddels beschouwd als een kundige en betrokken toezichthouder.

Een overgang naar een andere toezichthouder zou voor de branche een achteruitgang betekenen. Gezien de aangekondigde personele bezuinigingen bij de Belastingdienst, betwijfelt de NOB of de Belastingdienst/Holland-Midden over meer hoogwaardige capaciteit zal kunnen beschikken dan het BFT.

Naar de mening van de NOB worden de effectiviteit en de efficiency van het toezicht op de naleving van de Wwft door belastingadviseurs dan ook het beste gediend door dit toezicht bij het BFT te laten. In dit verband wordt er op gewezen dat veel belastingadviseurs in één instelling samenwerken met accountants of met advocaten en notarissen en derhalve intern daarvoor één uniform proces hebben ingericht en dezelfde functionarissen daarmee hebben belast. Indien twee verschillende toezichthouders worden aangesteld leidt dat tot onnodige administratieve lastenverzwaring en het gevaar van tegenstrijdig toezicht.

Zo er al maatregelen ter verbetering van het toezicht noodzakelijk zijn, pleit de NOB voor verdere ontwikkeling van het risico-gerichte toezicht en zo nodig het uitbreiden van de bezetting van het BFT, zodat deze onafhankelijke toezichthouder ter voorkoming van versnipperd toezicht, toezicht blijft uitoefenen op alle belastingadviseurs, accountants, advocaten en notarissen en sprake blijft van een level playing field.

Kunt u deze brief zo nodig door geleiden naar degenen die dit aangaat?

Hoogachtend,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

mr. W.J.D. Gohres,
Voorzitter Commissie Beroepszaken

Ministerie van Financiën
T.a.v. mevrouw mr drs M. van der Klaauw
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Datum	Onderwerp	Onze referentie	Bijlage(n)	Doorkiesnummer
18 september 2011	Wwft toezicht op accountants	MS/ab	---	020-3010414

Geachte mevrouw Van der Klaauw,

In zijn brief van 13 april 2011¹ meldt de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie dat de commissie, in 2008 en 2009 belast met de evaluatie van het Bureau Financieel Toezicht (BFT), van oordeel is dat het huidige aantal beroepsbeoefenaren dat onder toezicht staat van het BFT te omvangrijk is, in relatie tot de beschikbare capaciteit. De staatssecretaris meldt verder dat de commissie stelt dat hierdoor de schijn van toezicht wordt gewekt, terwijl feitelijk het toezicht op de naleving van de Wwft onvoldoende mogelijk is. De staatssecretaris onderschrijft de aanbeveling van de commissie dat het BFT zich met betrekking tot het Wwft-toezicht concentreert op de juridische beroepen en de accountants met een wettelijk geregeld tuchtrecht. Wij zijn verheugd in de brief van de staatssecretaris te lezen dat hij de effectiviteit van de huidige samenwerking tussen het NIVRA en de NOvAA, in de toekomst te noemen de NBA, met het BFT benadrukt ten aanzien van het toezicht van het BFT op de naleving van de Wwft door de accountants.

Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Wij zijn minder gelukkig met de passage in de brief waarin de staatssecretaris overweegt welke andere instantie de Wwft-toezichtwerkzaamheden op de overige beroepen (zijnde belastingadviseurs, administratiekantoren, rechtskundig adviseurs en een deel van de accountants) van het BFT kan overnemen.

In dit kader is in het blad Activa, 2011/3, biz.30 melding gemaakt van de mogelijkheid dat die andere toezichthouder de Belastingdienst/Holland-midden zou (kunnen) zijn.

Het NIVRA en de NOvAA achten het noodzakelijk dat eerst een principiële beleidsafweging wordt gemaakt ten aanzien van een eventuele verschuiving van het Wwft-toezicht op onder meer accountants en belastingadviseurs van het BFT als zelfstandig bestuursorgaan naar de Belastingdienst Holland-Midden. Het NIVRA en de NOvAA achten het ongewenst dat accountants in hun contact met de Belastingdienst over de fiscale verplichtingen van cliënten de hete adem van Wwft-handhaving in hun nek voelen en andersom. Wij onderschrijven in dit opzicht de standpunten die de organisaties die belastingadviseurs vertegenwoordigen naar voren brengen.

¹ Brief staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 13 april 2011, 29 911, nr. 47.

Daarnaast merken wij op dat het NIVRA en de NOvAA het geschetste beeld niet herkennen dat slechts de schijn van toezicht wordt gewekt. Onder meer het NIVRA en de NOvAA hebben in samenwerking met de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) gezamenlijk richtsnoeren voor de interpretatie van de Wwft opgesteld, alsmede een e-learning module ontwikkeld. Het BFT voert overleg met de NOB, het NIVRA en de NOvAA over de interpretatie en uitvoering van de Wwft. En naar aanleiding van de evaluatie van de FATF heeft het BFT onder meer het NIVRA en de NOvAA geconsulteerd bij het opstellen van de Specifieke leidraad naleving Wwft voor accountants, belastingadviseurs, administratiekantoren en alle overige instellingen zoals genoemd in artikel 1 lid 1 letter a sub 11, 12 en 13 Wwft. Het NIVRA en de NOvAA betwijfelen of het onderbrengen van het Wwft-toezicht op een deel van de accountants bij een andere toezichthouder dan het BFT bijdraagt aan effectiever en efficiënter toezicht.

Voorts merken wij op dat de staatssecretaris spreekt over accountants met een wettelijk geregeld tuchtrecht, waarop het Wwft-toezicht bij het BFT blijft en accountants waarop het Wwft toezicht naar een andere instantie dan het BFT zou moeten overgaan. De staatssecretaris ziet hier over het hoofd dat alle accountants, dus alle accountants-administratieconsulenten en registeraccountants, zijn onderworpen aan wettelijk tuchtrecht zoals opgenomen in de Wet tuchtrechtspraak accountants. Ons is niet duidelijk op welke accountants de Staatssecretaris het Wwft-toezicht bij het BFT wil laten en voor welke andere accountants er een nieuwe Wwft-toezichthouder moet worden gevonden.

Het lijkt erop dat onderscheid wordt gemaakt tussen accountantskantoren die grote ondernemingen bedienen, en accountantskantoren die andere dan grote ondernemingen bedienen. Wij zijn van mening dat alle accountants onderworpen dienen te zijn aan het Wwft-toezicht door één instantie en zijn bezorgd over afstemmingsproblemen tussen twee toezichthouders die te maken hebben met dezelfde categorie onder toezicht gestelden, te weten accountants. Wij vragen ons daarnaast af of dit onderscheid het capaciteitstekort bij enkele huidige wwft-toezichthouders als het Bft en de Belastingdienst/Holland-Midden wel oplost, of niet eerder verschuift. De Belastingdienst/Holland-Midden krijgt immers vele duizenden kleine accountants-, administratie- en belastingadvieskantoren erbij om toezicht op te houden, naast de huidige categorie waarop de Belastingdienst/Holland-Midden al toeziet, handelaren in zaken van grote waarde. Administratieve dienstverleners hebben langdurige zakelijke relaties met cliënten via doorlopende dienstverlening, waarbij gedurende de dienstverlening soms transacties in de administratie van cliënten blijken die op basis van de subjectieve indicator voor melding in aanmerking komen. De aard van de bedrijfsvoering van handelaren in zaken van grote waarden en van de aard van hun dienstverlening aan hun cliëntenrelaties verschilt wezenlijk van die van administratieve dienstverleners.

Van een afstand kan men de indruk krijgen dat schaarse toezichtcapaciteit wordt versnipperd, niet alleen tussen verschillende toezichthouders, maar ook binnen één toezichthouder die wordt belast met toezicht op onder toezicht gestelden die naar hun aard verschillend zijn in karakter van activiteit/bedrijfsvoering.

Tot slot bestaan ernstige twijfels bij het NIVRA en de NOvAA of de Belastingdienst/Holland-Midden het Wwft-toezicht beter en efficiënter dan het BFT kan uitvoeren, gelet op de bezuinigingsdoelstellingen van de Belastingdienst.

Het NIVRA en de NOvAA pleiten er daarom voor het Wwft-toezicht bij het Bft als onafhankelijke toezichthouder te houden om te voorkomen dat het toezicht op accountants wordt versnipperd, en het Bft in staat te stellen het risicogerichte toezicht verder te ontwikkelen.

Wij zijn graag tot nadere toelichting bereid.

Met vriendelijke groet,
namens het NIVRA en de NOvAA,

Mevrouw mr M.N. Stulmeijer,
hoofd Regelgeving

Reactie Register Belastingadviseurs op de internetconsultatie Wijzigingswet van de wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme

Inleiding

Het Register Belastingadviseurs (RB) heeft met belangstelling kennis genomen van de concept-Wijzigingswet van de wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (Wijzigingswet Wwft). Enkele voor belastingadviseurs voornamelijk wijzigingsvoorstellen betreffen:

- het begrip 'instelling'
- het begrip 'transactie'
- het begrip 'ongebruikelijke transactie'
- de zakelijke relatie
- de meldingstermijn
- de opleidingsverplichting

Veel wijzigingsvoorstellen hebben als doel tegemoet te komen aan de bevindingen naar aanleiding van de evaluatie van de Financial Action Task Force (FATF). De belangrijkste bevindingen in die evaluatie voor belastingadviseurs als 'onafhankelijke juridische beroepsbeoefenaren' waren:

- de Wwft-vereisten voor het cliëntenonderzoek op onderdelen schieten tekort;
- de Nederlandse overheid zou meer uitleg over de toepassing van de Wwft moeten geven;
- de 14-dagetermijn voor melding van ongebruikelijke transacties is niet in overeenstemming met de verplichting tot 'onverwijld melding'.

Samenvatting aanbevelingen

Het RB beveelt aan de toepassing van de Wwft te beperken tot instellingen en niet tot individuele beroepsbeoefenaren. Het voorstel de reikwijdte van het transactiebegrip te beperken tot transacties waarbij de cliënt zelf betrokken is, wordt door het RB ondersteund. De reikwijdte van de meldingsplicht is echter volgens het RB te ruim. Het RB beveelt aan uitsluitend ongebruikelijke transacties onder de meldingsplicht te brengen, die zijn geconstateerd tijdens de zakelijke relatie en die niet langer dan vijf jaren daaraan voorafgaand hebben plaatsgevonden. Een ruimere meldingsplicht is praktisch niet goed uitvoerbaar – ook niet voor de Financiële Inlichtingen Eenheid en vervolgende instanties –, staat op gespannen voet met de procesvrijstelling en draagt niet bij aan een meer effectieve en efficiënte bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Tegen het licht van de evaluatie van de FATF zijn de meer rule based voorstellen begrijpelijk, maar volgens het RB

dragen die niet persé bij aan duidelijker wetgeving. Bovendien miskent een meer rule based benadering dat belastingadviseurs op een eigen, professionele, wijze invulling geven aan hun klantenbeleid en draagt dergelijke wetgeving bij aan administratieve lastenverzwaring.

Bezwaren tegen verschuiving Wwft-toezicht naar de Belastingdienst/Holland-Midden

Het RB heeft bezwaar tegen de voorgenomen verschuiving van het Wwft-toezicht op belastingadviseurs, accountants en administratiekantoren van het Bureau Financieel Toezicht naar de Belastingdienst/Holland-Midden. Dit wekt op zijn minst de schijn dat de informatie uit het Wwft-toezicht binnen de Belastingdienst rechtstreeks kan worden gebruikt voor belastingheffing en het opleggen van fiscale boetes. Omgekeerd wordt op zijn minst de schijn gewekt dat de informatie die binnen de Belastingdienst bekend wordt, rechtstreeks wordt gebruikt voor het Wwft-toezicht en bestuursrechtelijke sancties. Belastingadviseurs komen nog meer dan nu al het geval is in een spagaat te verkeren. Het RB verzet zich tegen de gedachte dat het Wwft-toezicht onvoldoende is. Het toezichtarrangement met BFT garandeert dat belastingadvieskantoren van leden van het RB worden getoetst en draagt bij aan kwaliteitsbevordering van de beroepsuitoefening. Naast principiële bezwaren heeft het RB ernstige twijfels of de Belastingdienst/Holland-Midden het Wwft-toezicht beter en efficiënter kan uitvoeren, gelet op de bezuinigingsdoelstellingen van de Belastingdienst.

Aanbevelingen RB

De wijzigingsvoorstellen geven het RB aanleiding tot het maken van enige opmerkingen. Tot slot gaat het RB in op het voornemen om het Wwft-toezicht op belastingadviseurs (en accountants en administratiekantoren) onder te brengen bij een andere toezichthouder.

Het begrip 'instelling'

Voorgesteld wordt om de definitie van het begrip instelling in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, onder 11° te wijzigen, mede op verzoek van de brancheorganisaties voor registeraccountants en accountants-administratieconsulenten. Ook natuurlijke personen, rechtspersonen en vennootschappen die beroepshalve belastingadvieswerkzaamheden verrichten, vallen onder de reikwijdte van deze bepaling. Toegelicht wordt dat tegemoet wordt gekomen aan de praktijk door de organisatie ook als normadressant op te nemen. Zo kan volgens de toelichting de toezichthouder de organisatie en niet uitsluitend de beroepsbeoefenaren aanspreken op ontoereikend beleid inzake het melden van ongebruikelijke transacties.

Met het begrip 'externe' accountants en belastingadviseurs is waarschijnlijk beoogd die beroepsbeoefenaren onder de reikwijdte van de Wwft te brengen, die voor eigen rekening en risico professionele diensten verlenen aan derden. Dit sluit volgens het RB aan bij de Derde

anti-witwasrichtlijn (Richtlijn 2005/60/EG, PB L 309/15), waarin het begrip 'extern' die invulling lijkt te hebben. Met name het begrip 'externe' in combinatie met 'registeraccountants' en 'accountant-administratieconsulenten' kan de indruk wekken dat wordt aangesloten bij het in de Wet Toezicht Accountantsorganisaties begrip 'externe accountants', dat een beperktere reikwijdte heeft.

Met de voorgestelde wijziging wordt tegemoetgekomen aan een bestaande praktijk binnen organisaties, dat medewerkers de afwegingen omtrent en de melding van ongebruikelijke transacties moeten overlaten aan de complianceafdeling. Toch blijven ook in de voorgestelde definitie de individuele beroepsbeoefenaren rechtstreeks verantwoordelijk en aansprakelijk voor de naleving van de Wwft. Dat is volgens het RB niet de bedoeling van de Wwft. Daar waar een beroepsbeoefenaar in een organisatie werkt – niet onafhankelijk is – rusten de verplichtingen uit de Wwft op de organisatie. Vandaar het begrip 'instelling'. Dit betekent dat de verplichting tot het doen van cliëntenonderzoek en de meldingsplicht – en dus ook de sanctie op overtreding van deze verplichtingen – verplichtingen zijn op het niveau van de organisatie/instelling. Het is aan de organisatie/instelling om er zorg voor te dragen dat partners en medewerkers aan de Wwft voldoen. Doet de organisatie/instelling dat niet of niet goed, dan is de organisatie/instelling aansprakelijk. Bevestiging voor dit standpunt vindt het RB onder andere in overweging 42 van de preambule van de Derde anti-witwasrichtlijn, waarvan de Wwft de implementatie vormt. Het voorgaande laat overigens onverlet dat bij het niet naleven van de Wwft door de instelling, de individuele vennoot/maat of medewerker als medepleger of medeplichtige van dit delict verantwoordelijk gehouden kan worden. Daarnaast kunnen voor medewerkers arbeidsrechtelijke consequenties zijn verbonden aan het schenden van de interne afspraken.

Voorstel RB

Het RB stelt de volgende definitie voor van het begrip instelling in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, onder 11°, toegespitst op belastingadviseurs:

Een natuurlijke persoon, die als belastingadviseur beroepsmatig zelfstandig onafhankelijk professionele diensten verleent ten behoeve van een cliënt; vindt deze beroepsuitoefening plaats met gebruikmaking van de rechtsvorm van een vennootschap of rechtspersoon, dan wordt deze vennootschap of rechtspersoon als instelling aangemerkt.

Het begrip 'transactie'

Met de voorgestelde definitie van het begrip 'transactie' (artikel 1, lid 1 onderdeel m) is beoogd duidelijk te maken dat een in het kader van de door de instelling verleende dienstverlening geconstateerde ongebruikelijke transactie van de cliënt of van een derde ten behoeve van de cliënt, altijd moeten worden gemeld. Het RB onderschrijft de beperking van het transactiebegrip tot deze situaties. De Wwft richt zich immers op de zakelijke relatie met

de cliënt en niet op transacties tussen derden. De voorgestelde definitie is op zichzelf duidelijk.

Voorstel RB

Om volstrekt duidelijk te maken, dat ook eenzijdige handelingen van een cliënt en handelingen van een cliënt ten behoeve van derden onder de reikwijdte van de bepaling vallen, stelt het RB de navolgende wettelijke definitie van het begrip transactie voor:

Transactie: handeling of samenstel van handelingen door de cliënt of tussen de cliënt en de instelling, dan wel tussen de cliënt en een derde.

Het begrip 'ongebruikelijke transactie'

Het RB acht het in afwijking van de toelichting van het consultatiedocument wenselijk om een begrenzing in de tijd aan te brengen voor ongebruikelijke transacties (artikel 1, lid 1 onderdeel n). Volgens de toelichting van het consultatiedocument is het voor de meldingsplicht in beginsel niet relevant wanneer de ongebruikelijke transactie heeft plaatsgevonden. Dat brengt volgens de toelichting mee, dat ook een meldingsplicht bestaat voor transacties die dateren van voor het aangaan van de zakelijke relatie tussen de cliënt en de instelling, maar die in het kader van de dienstverlening aan de cliënt aan het licht zijn gekomen.

Een dergelijke ruime definitie van het begrip ongebruikelijke transactie gaat eraan voorbij dat de Wwft beoogt tegen te gaan, dat de diensten van professionele instellingen bijdragen aan witwassen en terrorismefinanciering. De reikwijdte van de Wwft is daarom beperkt tot transacties die aan het licht komen in het kader van de zakelijke relatie tussen de instelling en de cliënt. Hoe langer de transactie geleden plaatsvond, des te geringer is de kans dat het verband tussen transactie en de dienstverlening door de instelling nog aanwezig is.

Voorstel RB

Het RB acht het wenselijk om een begrenzing in de tijd aan te brengen van vijf jaar en stelt de navolgende definitie voor van het begrip ongebruikelijke transactie:

Te melden ongebruikelijke transactie: transactie waarvan de instelling binnen een periode van vijf jaren nadien in het kader van haar dienstverlening aan de cliënt kennis neemt en die op grond van het ingevolge artikel 15, eerste lid bepaalde als ongebruikelijk is aan te merken.

De zakelijke relatie

Op grond van het voorgestelde artikel 5, vijfde lid dient een melding van een ongebruikelijke transactie overwogen te worden indien het cliëntenonderzoek niet tot een voldoende resultaat leidt om een klantrelatie aan te kunnen gaan. Deze bepaling komt volgens het RB in strijd met het uitgangspunt dat de Wwft-verplichtingen slechts van toepassing zijn als sprake is van een zakelijke relatie tussen de instelling en de cliënt. Zonder een bestaande klantrelatie verricht de instelling geen dienstverlening en draagt de instelling niet bij aan witwassen of terrorismefinanciering en kan geen sprake zijn van een meldingsplicht.

Het verbod in het voorgestelde artikel 5, eerste lid op het aangaan van een zakelijke relatie als het cliëntenonderzoek niet tot het vereiste resultaat heeft geleid bewerkstelligt dat de diensten van de instelling niet bijdragen aan witwassen en terrorismefinanciering. Daarnaast schrijven de beroepsregels van onder andere accountants en belastingadviseurs voor, dat zij in genoemde situatie geen zakelijke relatie aangaan.

Er bestaan ook praktische bezwaren tegen een zodanig vergaande reikwijdte van de meldingsplicht, dat deze ook situaties van voor het aangaan van de zakelijke relatie bestrijkt. Voorafgaand aan het aangaan van de zakelijke relatie is het de vraag of de instelling over voldoende juiste gegevens beschikt voor een bruikbare melding.

Voorstel RB

Het RB acht het wenselijk dit wijzigingsvoorstel te laten vervallen.

Meldingstermijn

Voorgesteld wordt om de meldingstermijn te wijzigen van 14 dagen in 'onverwijld'. (zie het voorgestelde artikel 16, lid 1). Het RB vraagt zich af of met deze aanpassing is beoogd instellingen ertoe te bewegen eerder te melden. Zowel in het belang van de cliënt als de instelling dient de instelling een eventuele meldingsplicht zorgvuldig af te wegen. In de praktijk zal na het begin van een vermoeden van een ongebruikelijke transactie tot aan de zorgvuldig afgewogen melding toch al snel een periode van 14 dagen verstrijken.

Opheffing ongelijkheid wegens wettelijk geregelde tuchtrecht

In onderdelen T en U wordt voorgesteld om de artikelen 26 lid 2 en 27 lid 2 van de Wwft te laten vervallen. Hiermee wordt beoogd de uitzondering van de mogelijkheden tot het opleggen van een bestuurlijke boete en een last onder dwangsom aan instellingen onderworpen aan wettelijk geregelde tuchterspraak te laten vervallen. Het RB neemt met instemming kennis van de opheffing van deze ongelijke behandeling tussen wettelijk en niet-wettelijk geregelde beroepen.

Opleidingsverplichting en adequate maatregelen bij nieuwe technologieën

In onderdeel Y wordt voorgesteld om in artikel 35 van de Wwft de verplichting tot het genieten van periodieke opleidingen op te nemen. De opleidingen moeten de werknemers in staat stellen om ongebruikelijke transacties te herkennen en een cliëntenonderzoek goed en volledig uit te voeren. In het voorgestelde lid 2 wordt bepaald dat instellingen adequate maatregelen moeten treffen ter voorkoming van risico's op witwassen en terrorismefinanciering die kunnen ontstaan door het gebruik van nieuwe technologieën. De voorgestelde wijzigingen hebben volgens het RB geen zelfstandige betekenis. Om werknemers voldoende opgeleid te houden, zal de instelling ook onder de huidige wetgeving zijn werknemers periodiek een opleiding moeten laten volgen. Uit haar aard is de opleidingsverplichting immers gericht op het kunnen herkennen van ongebruikelijke transacties en het goed en volledig uitvoeren van het cliëntenonderzoek. Ten aanzien van de verplichting tot het treffen van adequate maatregelen tegen risico's op witwassen en terrorismefinanciering door het gebruik van nieuwe technologieën zijn de voorgestelde wettekst en de toelichting onduidelijk over de bestreken situaties.

Voorstel RB

Het RB acht het wenselijk dat hierop in de Memorie van Toelichting op het wetsvoorstel nader wordt ingegaan.

Het Wwft-toezicht door het BFT

Kabinet: 'Schijn van toezicht'

In het evaluatierapport naar aanleiding van de evaluatie van het Bureau Financieel Toezicht (BFT)¹ oordeelt de evaluatiecommissie dat het huidige aantal beroepsbeoefenaren dat onder toezicht staat van het BFT te omvangrijk is, in relatie tot de beschikbare capaciteit. De commissie stelt dat hierdoor de schijn van toezicht wordt gewekt, terwijl feitelijk het toezicht op de naleving van de Wwft onvoldoende mogelijk is. De commissie beveelt aan dat het BFT zich met betrekking tot het Wwft-toezicht concentreert op de juridische beroepen en de accountants met een wettelijk geregeld tuchtrecht. In zijn brief van 13 april 2011² onderschrijft de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie deze constatering en acht hij concentratie van de toezichtwerkzaamheden van het BFT gewenst. Voor belastingadviseurs, administratiekantoren, rechtskundig adviseurs en gemengde kantoren zoekt de staatssecretaris in overleg met de Minister van Financiën naar een zo efficiënt en effectief mogelijke vorm van toezicht op de naleving van de Wwft. Ten aanzien van het toezicht van

¹ Rapport Toezicht en Inzicht van de evaluatiecommissie Bureau Financieel Toezicht onder leiding van prof. dr. J.G. Kuijl RA, augustus 2009.

² Brief staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 13 april 2011, 29 911, nr. 47.

het BFT op de naleving van de Wwft door de accountants benadrukt de staatssecretaris de effectiviteit van de huidige samenwerking tussen het NIVRA en de NOvAA met het BFT.

RB: Goede guidance en zelfregulering

Het RB herkent niet het geschetste beeld, dat slechts de schijn van toezicht wordt gewekt. Al sinds medio 2008 voert het College Belastingadviseurs³ op grond van een toezichtarrangement met BFT kantoortoetsen uit bij administratie- en belastingadvieskantoren van leden/belastingadviseurs. Het RB heeft het toezichtarrangement met BFT voortgezet en rapporteert halfjaarlijks aan BFT de bevindingen uit de verrichte onderzoeken. Het toezichtarrangement draagt aldus bij aan de kwaliteitsbevordering van het belastingadviesberoep en daadwerkelijk Wwft-toezicht op de beroepsgroep. De zogenoemde Richtsnoerpartners⁴ hebben gezamenlijk Richtsnoeren voor de interpretatie van de Wwft opgesteld. BFT voert overleg met de Richtsnoerpartners over de interpretatie en uitvoering van de Wwft. En naar aanleiding van de evaluatie van de FATF heeft BFT de Richtsnoerpartners geconsulteerd bij het opstellen van de Specifieke leidraad naleving Wwft voor accountants, belastingadviseurs, administratiekantoren en alle overige instellingen zoals genoemd in artikel 1 lid 1 letter a sub 11, 12 en 13 Wwft. Het RB betwijfelt op grond van het voorgaande of het onderbrengen van het Wwft-toezicht bij een andere toezichthouder bijdraagt aan effectiever en efficiënter toezicht.

Er bestaan bovendien bij het RB ernstige twijfels of de Belastingdienst/Holland-Midden het Wwft-toezicht beter en efficiënter kan uitvoeren, gelet op de bezuinigingsdoelstellingen van de Belastingdienst.

Schijn van détournement de pouvoir

Het RB acht het noodzakelijk dat ook een principiële beleidsafweging wordt gemaakt ten aanzien van een eventuele verschuiving van het Wwft-toezicht op accountants, belastingadviseurs en administratiekantoren van het BFT als zelfstandig bestuursorgaan naar de Belastingdienst Holland-Midden⁵. De contractuele geheimhoudingsplicht van belastingadviseurs en accountants wordt opzij gezet door het bij wet aan de Wwft-toezichthouder toegekende inzagerecht. Indien de Wwft-toezichthouder feiten ontdekt die kunnen duiden op witwassen of het financieren van terrorisme, dient deze de Financiële Inlichtingen Eenheid (FIE) zelf in te lichten. De informatie mag niet binnen de Belastingdienst worden gebruikt in het kader van belastingheffing. Het inzagerecht van de Wwft-toezichthouder is begrensd, anders zou bijvoorbeeld de procesvrijstelling illusoir worden door de meldingsplicht van de Wwft-toezichthouder. Anderzijds lijkt de fiscale

³ Het College Belastingadviseurs en de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs zijn vanaf 1 januari 2011 gefuseerd in het Register Belastingadviseurs.

⁴ De organisaties NIVRA, NOvAA, NOB en RB.

⁵ Zie o.a. het blad Activa, 2011/3, blz. 30

informatieverplichting meer begrensd op grond van het door de Hoge Raad geformuleerde fair play-beginsel (Hoge Raad 23 september 2005, nr. 38 810). Op grond van het informeel verschoningsrecht en het fair play-beginsel hoeven adviezen van belastingadviseurs, evenals de correspondentie met de klant, niet ter inzage worden gegeven.

Het onderbrengen van het Wwft-toezicht bij de Belastingdienst wekt aldus op zijn minst de schijn dat de Belastingdienst de informatie uit het Wwft-toezicht ook zal gebruiken voor belastingheffing en het opleggen van fiscale boetes. Andersom is ook denkbaar dat informatie die in het kader van belastingheffing bekend wordt, bijvoorbeeld in het geval van inkeersituaties, wordt gebruikt in het kader van Wwft-handhaving. Het is dan toch niet langer reëel dat de Belastingdienst/Holland-Midden toetst of de belastingadviseur zijn meldingsplicht is nagekomen? Belastingadviseurs komen nog meer dan nu al het geval is in een spagaat te verkeren. Het RB acht het ongewenst dat accountants en belastingadviseurs in hun contact met de Belastingdienst over de fiscale verplichtingen van cliënten de hete adem van Wwft-handhaving in hun nek voelen en andersom.

Register Belastingadviseurs

Mr. S.F.J.J. Schenk FB
Voorzitter

Dit commentaar is tot stand gekomen in samenwerking met de commissie wetsvoorstellen van het Register Belastingadviseurs.

Contactpersoon: mr. drs. Onno Clous, Hoofd Bureau Vaktechniek van het Register Belastingadviseurs